PYÖRÄLIITTO
CYKELFÖRBUNDET FINNISH CYCLISTS' FEDERATION

TOIMINTAKERTOMUS 2015

TOIMINTA VAKIINTUU

Vuonna 2014 perustetun järjestön toiminta vakiintui vuoden 2015 aikana. Niin varsinaisen vaikutustyön kuin hallinnonkin toiminnot vakiintuivat ja ensimmäinen valtakunnallinen Pyöräilytalven –avausviikkokin järjestettiin. Liitosta muodostui myös vuoden loppuun mennessä vakiintunut toimija, jolle mm. media esitti usein kysymyksiä pyöräilyyn liittyen.

VAIKUTTAMISTYÖ

Vuoden tärkeimmät vaikutustyön kohteet olivat huhtikuussa pidetyt eduskuntavaalit ja niihin osallistuneiden ehdokkaiden tapaaminen sekä tieliikennelain kokonaisuudistus. Lisäksi vaikutettiin väylien rahoitukseen liittyviin asioihin.

EDUSKUNTAVAALIT

Eduskuntavaaleihin liittyen otettiin yhteyttä ehdokkaisiin erityisesti jäsenjärjestöjen vaalipiireissä.

Lisäksi järjestettiin Pyöräliiton Polkuäänikahvila –tapahtumia, joissa ehdokkaat polkivat generaattoreilla varustetuilla kuntopyörillä vaalikahvit kuumiksi. Samalla ehdokkaita haastateltiin vaaleihin liittyvistä kysymyksistä. Pyöräliitto toi tilaisuuksissa julki tavoitteitaan, joita olivat valtion rahoituksen lisääminen pyöräilylle, työmatkakuluvähennyksen tasa-arvoistaminen, korkeammat kilometrikorvaukset pyörän työkäytöstä sekä pyöränhuollon ALV:n alentaminen 10 %:iin.

Polkuäänikahvilan myötä tavattiin kasvotusten noin 50 poliitikkoa.

TIELIIKENNELAIN UUDISTUS

Tieliikennelain uudistusta varten tehtiin paljon taustatyötä, jossa selvitettiin uudistuksen tilannetta ja prosessia. Uudistusideoita kerättiin aluksi joukkoistamalla netissä ja syksyn aikana pidetyissä työpajoissa Tampereella, Helsingissä ja Turussa.

Lisäksi vuoden aikana tavattiin lakia valmistelevia virkamiehiä, liikenne- ja viestintäministeriä, Liikenneturvaa, Pyöräilykuntien verkostoa ja muita sidosryhmiä.

PYÖRÄLIITTO
CYKELFÖRBUNDET FINNISH CYCLISTS' FEDERATION

MUUT VAIKUTUSTYÖN KOHTEET

Loppuvuodesta vaikutettiin erityisesti valtion vuoden 2016 talousarvioon. Pyöräliitto nosti esiin, että osa väyläkorjaurahoituksesta pitäisi suunnata pyöräteihin. Asiaa esiteltiin Eduskunnassa Liikenne- ja viestintävaliokunnalle, Liikennevirastolle ja Liikenne- ja viestintäministerille, mutta silti väyläkorjausrahoituksessa pyöräilyä tai kävelyä ei huomioitu mitenkään.

Lisäksi lukion opetussuunnitelman perusteiden päivityksessä esitettiin liikennekasvatuksen lisäämistä, kevytajoneuvojen suhteen esitettiin epäilyksiä lainsäädännön muuttumisesta epäselvemmäksi ja vaikutettiin Sosiaali- ja terveysministeriön suuntaan, jotta siellä ymmärrettäisiin paremmin pyöräilyn merkitys kansanterveydelle.

Vuoden aikana on jätetty seuraavat viralliset lausunnot:

- Lausunto lukion opetussuunnitelman perusteiden päivityksestä, Opetushallitus, 6.5.2015
- Lausunto L-luokan ja traktoreiden uusien EU-asetusten johdosta tehtävät säädösmuutokset ml. kevytajoneuvot, Liikenne- ja viestintäministeriö, 8.5.2015
- Lausunto perusväylänpidosta hallituksen talousarvioesityksestä 2016, 11.10.2015

JÄSENET

Vuoden 2015 Pyöräliiton jäseninä olivat Helsingin polkupyöräilijät ry, Tampereen polkupyöräilijät ry, Turun polkupyöräilijät ry, Oulun polkupyöräilijät ry, syyskuussa 2015 perustettu Joensuun polkijat sekä lokakuussa 2015 perustettu Pohjoinen pyöräily-yhdistys Pumppu ry. Liiton jäsenjärjestöissä oli vuoden 2015 lopussa yhteensä 1989 jäsentä, ja liitoissa suoria henkilöjäseniä yhdeksän. Yhteensä jäseniä oli siis 1998 (kasvua 19,1 % edellisvuoteen).
Paikallisia rekisteröimättömiä toimintaryhmiä on Länsi-Uudellamaalla, Lappeenrannassa, Järvenpäässä, Hämeenlinnassa, Vaasassa, Porvoossa ja Kuopiossa.

	31.12.2014	31.12.2015		
Jäsenjärjestö	Jäseniä	Jäseniä	Muutos hlöä	Muutos %
Pyöräliiton henkilöjäsenet	3	9	6	200,0 %
Helsingin polkupyöräilijät ry	1300	1563	263	20,2 %
Tampereen polkupyöräilijät ry	184	262	78	42,4 %
Turun polkupyöräilijät ry	98	65	-33	-33,7 %
Oulun polkupyöräilijät ry	93	82	-11	-11, 8 %
Joensuun polkijat ry	0	11	11	
Pohjoinen pyöräily-yhdistys Pumppu ry	0	6	6	

PYÖRÄLIITTO
CYKELFÖRBUNDET FINNISH CYCLISTS' FEDERATION

YHTEISTYÖVERKOSTOT

Pyöräliiton tärkeimmät yhteistyökumppanit ovat sen jäsenjärjestöt, joiden kanssa järjestettiin tapahtumia, hankkeita ja tehtiin vaikutustyötä. Jäsenjärjestöjen ja paikallisryhmien lisäksi Jyväskylän pyöräilyseuran kanssa tehtiin tiivistä yhteistyötä.

Pyöräilykuntien verkosto on valtakunnallisista järjestöistä tärkein yhteistyökumppani ja sen kanssa on toimittu mm. Pyöräilyviikkoon, vaikutustyöhön, Pyöräilylähetystöön ja hankerahoituksiin liittyvissä asioissa.

Lisäksi vuoden aikana kartoitettiin muita potentiaalisia yhteistyökumppaneita ja neuvotteluja käytiin mm. seuraavien tahojen kanssa: Liikennevirasto, Liikenne- ja viestintäministeriö, Suomen luonnonsuojeluliitto, Suomen latu, Opiskelijoiden liikuntaliitto, Rud Pedersen Oy, Motiva, VR, Pyöräilyunioni, Helsingin ja Hämeenlinnan kaupungit ja Ikäinstituutti.

HANKKEET JA TAPAHTUMAT

PAIKALLISTOIMINNAN KEHITTÄMISHANKE

Pyöräliitto sai Liikenneviraston ja Motivan liikkumisenohjausrahoitusta, jonka turvin toteutettiin paikallistoiminnan kehittämishanke. Hankkeen tavoitteena on lisätä paikallistoimijoiden osaamista, luoda uusia paikallisjärjestöjä ja järjestää Pyöräily talven avaus –viikko.

Hanke käynnistyi huhtikuussa 2015. Projektityöntekijäksi valittiin Martti Tulenheimo.

Hankkeessa toteutettiin seuraavat toimenpiteet:

KOULUTUKSET VAPAAEHTOISILLE

Pyöräliiton paikallistoimijoita tavattiin ja koulutettiin hankkeen puitteissa ympäri Suomea yhteensä 23 kertaa. Suurin yksittäinen tapahtuma oli Jyväskylässä 23.–25.10. järjestetty koulutus- ja verkostoitumistapahtuma VeloFinland 2015, jonne kokoontui noin 70 ihmistä. Tapahtumasta on tarkoitus tehdä vuosittain toistuva.

Yhteensä kaikkiin tapaamisiin ja koulutuksiin osallistui n. 250 ihmistä ja niitä järjestettiin yhteensä 10 paikkakunnalla.

Tapaamiset paikallistoimijoiden kanssa ovat olleet erittäin hyödyllisiä ja arvokkaita. Niin osallistujien kuin järjestäjienkin kannalta tapaamisissa parasta on ollut se, että aktiivien ympäri Suomea muodostamasta, aiemmin hyvin löyhästä ja hajanaisesta joukosta on kuluneen vuoden aikana kehittynyt varsin tiivis ja yhteenpelaava joukkue, jonka osaaminen on kasvanut huimasti.

PYÖRÄLIITTO
CYKELFÖRBUNDET FINNISH CYCLISTS' FEDERATION

TAPAHTUMAT

Tapahtumia on järjestetty vaihtelevasti eri paikkakunnilla. Uusia tapahtumia on järjestetty Pyöräilytalven tapahtumat mukaan lukien kymmeniä. Uusia tapahtumamuotoja:

- Tsygällä Tsufelle (Helsinki), pyöräilijöiden rento kahvittelutapahtuma
- Pyörälaskureiden tasalukujen juhlinta (Helsinki, Tampere), juhlittu Baanan 750000. pyöräilijää ja Tampereen Puutarhakadun 500000. pyöräilijää
- Teemalliset pyöräretket: Kehäratapyöräily, Halloween-pyöräily, Itsenäisyyspäivän aatto –pyöräily, valaistujen kohteiden pyöräretki (HKI, TRE)
- Yleiskaavailtamat (HKI)

PYÖRÄILYTALVEN AVAUS

Pyöräliitto järjesti 9.–15.11. maanlaajuisen Pyöräilytalven avaus -tapahtumaviikon. Viikon aikana Pyöräliiton jäsenjärjestöt ja yhteistyökumppanit tempaisivat ympäri Suomea järjestämällä internetissä ja 15 paikkakunnalla useita kymmeniä tapahtumia, jotka tavoittivat fyysisesti kymmeniätuhansia ja medioiden välityksellä satojatuhansia ihmisiä.

Liikenneviraston lisäksi kampanjaa rahoittivat Helsingin kaupunki ja Reaktor Oy, jonka tuella ostettiin 2300 kpl ledvaloa, jotka Pyöräliiton aktiivit jakoivat ympäri maata valottomille pyöräilijöille. Samoissa tapahtumissa jaettiin myös noin 5000 kpl Pyöräillen talvella -esitettä. Lisäksi Pyöräilykuntien verkoston Poljin-lehden keskiaukeamana jaettuna esite tavoitti satoja kunnissa työskenteleviä virkamiehiä.

Kampanja oli menestys. Yksi näkyvä osa oli Radio Helsingin kanssa järjestetty #pyöräilytalvi -kuvakisa, johon osallistujat lähettivät yli 650 valokuvaa. Nämä kuvat ovat näkyneet kymmenille tuhansille kuvaajien ystäville ja seuraajille ja näin on viety talvella pyöräilemisen ilosanomaa eteenpäin. Kisa itsessään ylitti kaikki odotukset – yksikään Radio Helsingin järjestämä kisa ei ole koskaan kerännyt yhtä paljon näkyvyyttä tai osallistujia. Kuvista koostettu video tavoitti 13 500 katsojaa. Pyöräliiton ja yhteistyökumppanin Pelago Bicyclesin keskustelu aamuohjelmassa sekä koko viikon soitetut mainokset tavoittivat radion ja netin kautta yli sata tuhatta kuulijaa. Videokooste kuvakisasta: https://vimeo.com/145575820

Eri medioissa saatiin tietojemme mukaan 36 osumaa mm. YLE:llä, Aamulehdessä, Keskisuomalaisessa ja Kalevassa. Lisäksi teemaviikosta uutisoitiin lukuisilla radioasemilla.

Iso Roobertinkatu 3-5 A 22, 00120 Helsinki
www.pyoraliitto.fi

Tapahtuman päivitykset levisivät loistavasti myös sosiaalisessa mediassa. Esimerkiksi keskiviikkona 9.11. Pyöräliiton FB-sivujen päivitykset saivat yli 17000 näyttöä ja lähes 400 tykkäystä. Päivän päivitykset keskittyivät Pyöräilytalvi –kampanjaan.
Twitterissä #pyöräilytalvi –hashtag levisi loistavasti ja on päätynyt yleiseen käyttöön kampanjan jälkeenkin.

PYÖRÄLLÄ KAIKEN IKÄÄ -PILOTTIHANKE

Liitto oli mukana toteuttamassa Suomen ensimmäistä Pyörällä kaiken ikää -pilottihanketta Tampereella. Toiminta perustuu tanskalaiseen Cycling Without Age -konseptiin. Päävastuun hankkeen toteuttamisesta oli Tampereen polkupyöräilijöillä. Liitto vastasi hankkeessa nettisivuista www.pyorallakaikenikaa.fi, rahoituksesta ja auttoi toiminnan käynnistämisessä.
Toiminta käynnistettiin kahdella riksapyörällä, jotka sijoitettiin Koukkuniemen vanhainkotiin. Niiden käyttöön koulutettiin parikymmentä vapaaehtoista ja saman verran henkilökuntaa.
Toiminta on otettu erittäin positiivisesti vastaan ja liitto onnistui saamaan RAY:ltä vuoden lopussa rahoituksen toiminnan valtakunnallistamiseksi vuosien 2016-2018 aikana.

RAHOITUS

Ensimmäisenä toimintavuonna rahoitus rakentui kolmen rahoituskanavan varaan: jäsenmaksutuloihin, European Cyclists' Federationin Leadership Programin avustukseen ja Liikennevirastolta liikkumisenohjaukseen saatuun rahoitukseen. Liiton taloustilanne oli haastava vuoden aikana ja erinäisiä rahoitusjärjestelyjä jouduttiin tekemään.
Vuoden lopussa taloustilanne kuitenkin vakiintui.

VIESTINTÄ

Viestinnän perusrakenteiden kehittämistä jatkettiin vuonna 2015. Liiton FB-sivujen ja Twitter-tilin viestintä oli hyvin aktiivista ja niiden seuraajamäärät kasvoivat vahvasti vuoden aikana. Vuoden lopussa Pyöräliiton FB-sivuilla oli 3119 tykkääjää.

Liiton visuaalisen ilmeen suunnitteli ja verkkosivut toteutti Kullström/Park.

Lisäksi ulkoista viestintää tehtiin median kautta lähettämällä tiedotteita, mielipidekirjoituksia ja kirjoittamalla Pyöräliiton omaa blogia. Pyöräliiton asema pyöräilijöiden "virallisena" äänitorvena vahvistui selkeästi vuoden aikana ja loppuvuotta kohden median yhteydenotot lisääntyivät.

Tässä poimintoja Pyöräliittoon liittyvien juttujen otsikoista:

”Talvipyöräily vaatii teräsmiehen hermoja”, City.fi, 3.2.2015

”Pyörällä töihin hangista huolimatta”, Uutisvuoksi.fi, 10.2.2015

”Pyörällä töihin perjantaina – mikä kaupunki on edelläkävijä?”, Länsiväylä 11.2.2015
”Pyöräily vähentäisi sairauskuluja”, Turun sanomat, 23.3.2015

”Yleensä autoilija väistää pyöräilijää”, Uusimaa, 15.4.2015 (mielipidekirjoitus)

”Pyöräliitto: Turussa sivistynyt pyöräparkki”, Turkulainen.fi, 22.4.2015

”Autopuolueet voittivat vaalit – miten käy Helsingin pyöräteille?”, HS.fi Veloelo-blogi, 23.4.2015

”Miten lopettaa sota pyöräilijöiden ja autoilijoiden välillä?”, HS.fi Veloelo-blogi, 11.5.2015

”Tätä mieltä poliisi ja pyöräilijät sähköpyöristä ja –potkulaudoista”, Kauppalehti.fi, 14.5.2015

”Pyöräilijän yli ajaneen syytteet nurin”, Iltalehti, 28.5.2015

”Investointeja tulisi ohjata pyöräteihin”, Ilkka, 31.5.2015 (mielipidekirjoitus)

”Investointeja ohjattava pyöräilyyn”, Maaseudun tulevaisuus, 5.6.2015 (mielipidekirjoitus)

”Heikki ja Kaija antavat kyytiä ikäihmisille – riksapyörät otettiin käyttön Koukkuniemessä Tampereella”, YLE.fi, 14.6.2015

”Liikenteen toimijoiden vetoomus: seis tieraivolle!”, Motouutiset.fi, 14.8.2015

”Pyöräliitto HS:n mielipidepalstalla: Autoa ajavalle kuuluisi ankarampi vastuu”, HS.fi, 16.8.2015

"Ei voida hyväksyä sitä, että kadunkäyttäjiä yritetään tappaa" – monia pyöräilijöitä uhkaillaan liikenteessä”, mtv.fi, 16.8.2015

”Taloyhtiö ei saa hävittää romupyöriä miten vain”, HS.fi, 25.8.2015

”Peloteltiin ruuhkilla, autotiet tyhjenivät – Tässä selitys, miksi ennustus meni vikaan”, Tekniikka & Talous, 18.9.2015

”Joensuulaiset pyöräilevät maailmankin mittakaavassa ahkerasti – tavoitteena polkijoille omat pikaväylänsä”, Yle.fi, 25.9.2015

”Valokeiju valaisi pyöräilijät Tampereen pimeässä illassa”, Aamulehti.fi 11.11.2015

KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

Pyöräliiton toiminta on ollut alusta lähtien hyvin kansainvälistä. Parhaita ideoita kerätään ulkomailta ja niitä tuodaan Suomeen. Toisaalta erityisesti talvipyöräilyosaamista on pyritty viemään aktiivisesti ulkomaille jo ensimmäisenä toimintavuonna.

Matti Koistinen vieraili helmikuussa Hollannin Leewardenissa Winter Cycling Congressissa puhumassa Tampereen pyöräteiden kunnossapitoseurannan joukkoistamisesta. Samalla kerättiin ideoita talvisen pyöräilyn edistämiseen Suomessa. Koistinen vieraili samalla matkalla myös Belgian Kojtrijkissä tutustumassa mm. Blue bike –pyöräjärjestelmään ja paikalliseen pyöräpajaan.

European Cyclists' Federation järjestämiin työpajoihin Sofiassa keväällä ja Ljubjanassa syksyllä osallistui Marjut Ollitervo. Työpajoissa lisättiin osallistujen osaamista erityisesti organisaatioiden kehittämisessä ja johtamisessa.

European Cyclists' Federation järjestämään infotilaisuuteen MoveWeekin järjestelyistä osallistui Michel Faas keväällä. Tarkoituksena oli tutkia mahdollisuuksia järjestää viikkoa myös Suomessa. Lopulta päädyttiin olla järjestämättä viikkoa vuonna 2015.

Pyöräilynedistämisen merkittävin tapahtuma Velocity järjestettiin vuonna 2015 Nantesissa Ranskassa. Tilaisuuden yhteydessä järjestettiin myös ECF:n vuosikokous. Kokoukseen ja Velocityyn osallistuivat Otso Kivekäs, Marjut Ollitervo, Tuula Lepistö ja Matti Koistinen. Nantesissa luotiin verkostoja, saatiin ECF:n hallitukseen toivotut edustajat ja kerättiin hyviä ideoita.

Pyöräilyn suurkaupungissa Kööpenhaminassa vierailivat kesän 2015 aikana Martti Tulenheimo sekä Otso Kivekäs. Kivekäs vieraili myös Tukholmassa ja tapasi matkalla ruotsalaisen sisarjärjestön Cyckelframjändetin puheenjohtaja Lars Störmgenin, jonka Matti Koistinen tapasi syksyllä Tukholman matkan yhteydessä. Strömgen osallistui myös VeloFinland 2015 tapahtumaan Jyväskylässä.

Joulukuussa Pyöräliitto järjesti European Cyclists' Federationin kanssa yhteiskoulutuksen HEAT-työkalun käytöstä Helsingissä. Lisäksi samalla edistettiin pyörälogistiikka-asioita Helsingissä ECF:n asiantuntija Randy Rzewnickin kanssa.

PYÖRÄILYLÄHETYSTÖ

Tanskan ja Hollannin mallin mukaisesti Suomeen perustettiin Pyöräilylähetystö maaliskuussa 2015. Lähetystössä Pyöräliittoa edustaa Matti Koistinen, joka on yksi lähettiläistä. Pyöräilylähetystön tavoitteena on viedä pyöräilyosaamista kuntiin ympäri maan sekä talvella pyöräilyyn liittyvää tietoa ulkomaille. Lähetystöön kuuluvat alan tärkeimmät yritykset, virkamiehiä sekä järjestöjä.
Pyöräliitto on ollut lähetystön ensimmäisinä kuukausina sen aktiivisimpia toimijoita: Koistinen vieraili Tartossa kertomassa Tampereen talvikunnossapidon seurannan joukkoistamisesta ja talvikunnossapidosta yleisesti keväällä. Matka järjestettiin yhteistyössä Tampereen kaupungin kanssa.
Syksyllä Koistinen esiintyi Tarto TedEX –tapahtumassa ja pyöräilykongressissa Riikassa.

HALLINTO

Liiton ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin Otso Kivekäs Helsingistä. Muut hallituksen jäsenet ja heidän kotipaikkakuntansa: Martti Tulenheimo Helsingistä, Minna Takala Hämeelinnasta, Tapio van Ooik Turusta, Michel Faas Tampereelta, Marjut Ollitervo Helsingistä, Jenni Pitko Oulusta ja varajäseniksi tässä järjestyksessä: Pompo Stenberg Tampereelta, Timo Hast Espoosta, Jenny Rankka Oulusta sekä Tuula Lepistö Tampereelta.
Toiminnantarkastajaksi valittiin Tapio Keihänen Helsingistä ja varatoiminnantarkastajaksi Mika Välipirtti Helsingistä.
Liitolla oli töissä vuoden aikana kaksi henkilöä: toiminnanjohtaja Matti Koistinen ja erityisasiantuntija Martti Tulenheimo. Molempien työsuhteet olivat osa-aikaisia. Henkilötyövuosia tehtiin yhteensä 0,82.
Liiton jäsenjärjestöjen yhteisen jäsenrekisterin hankinta käynnistettiin vuoden aikana.
Hallinnon ohjausta varten tehtiin talous- ja johtosääntö, hankintaohje sekä matkustusohjesääntö.